

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE SERVICIS SOCIALS

Estudi del barri del Carme

2010

Secció d'Estudis i Planificació

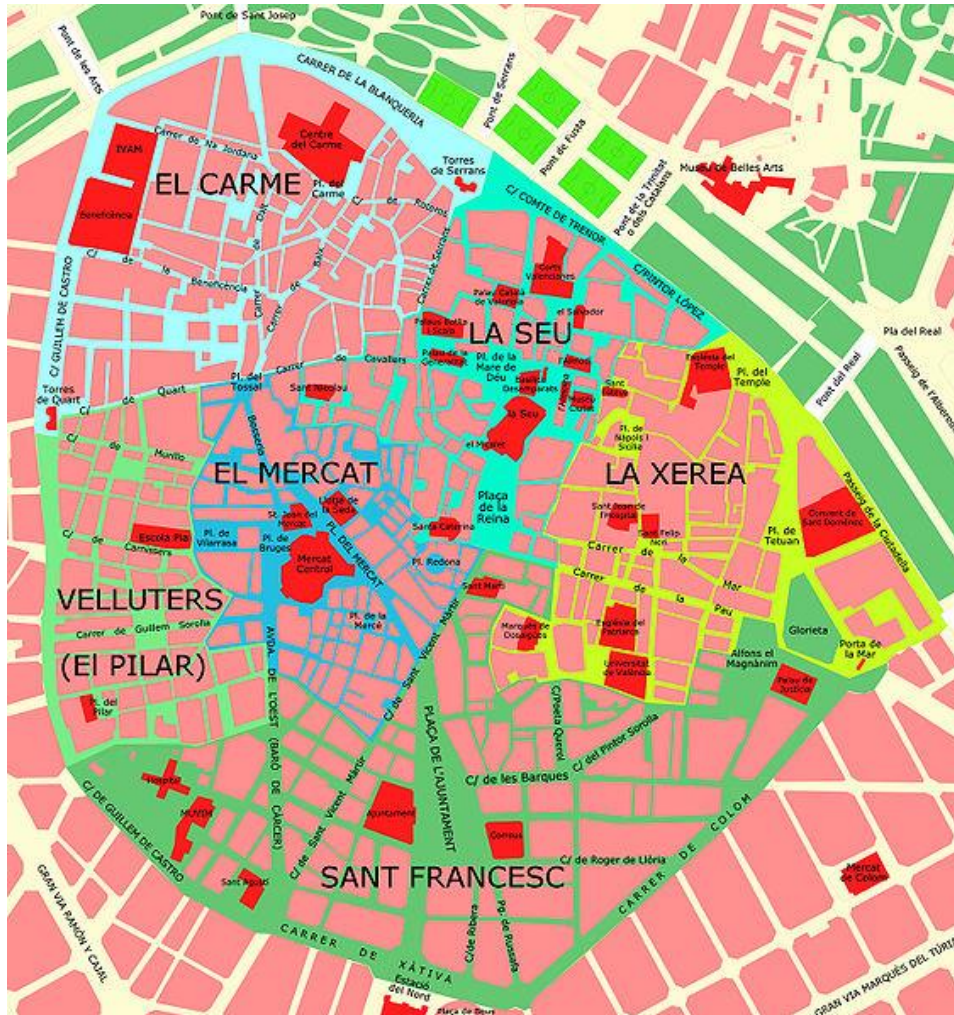
Amb la col·laboració d'Adela Martínez Cataluña

ÍNDEX

	Pàgina
1. Entorn geogràfic i social	3
2. Aproximació als seus antecedents històrics	5
3. El barri en l'actualitat	7
4. Dades sobre la població i el barri	10
5. Recursos al barri	21
6. El Centre Municipal de Serveis Socials Ciutat Vella	29
7. Observacions des de “Associació de Veïns i Comerciants Amics del Carme”	36
8. Conclusions	39
9. Referències Bibliogràfiques	43

1. ENTORN GEOGRÀFIC I SOCIAL:

El Barri del Carme és el més populós dels que formen el casc antic de la Ciutat de València. Aquest barri, juntament amb els barris de La Seu, La Xerea, el Pilar, el Mercat i Sant Francesc, formen el districte de Ciutat Vella.

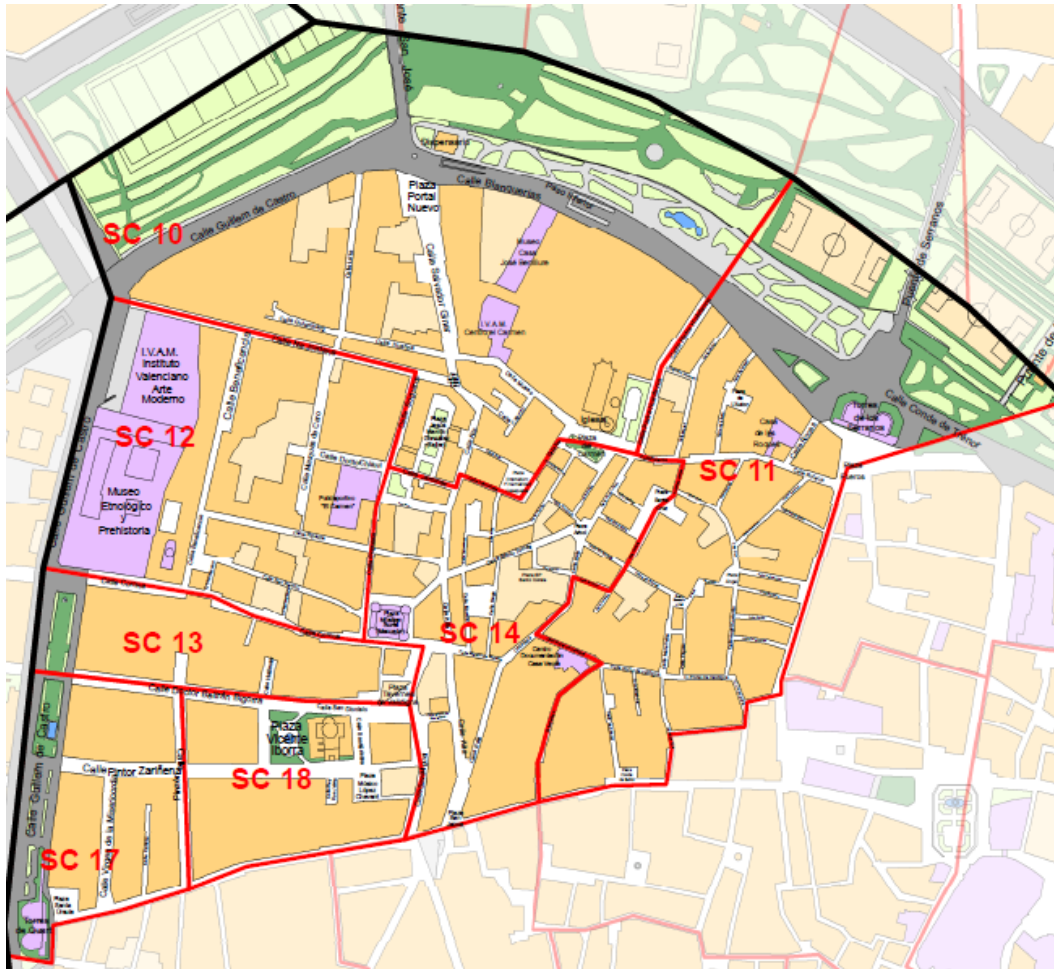
Districte de Ciutat Vella. Font: Oficina d'estadística de l'Ajuntament de València. Informació al ciutadà.

El Barri del Carme se situa entre el Jardí del Túria, el carrer de Quart i el carrer de Serrans, amb el carrer de Dalt com a carrer comercial principal.

Geogràficament el barri limita amb el riu Túria i el Carrer de la Blanqueria pel nord, i amb el Carrer Guillem de Castro per l'oest, confins pràcticament naturals; per l'Est, El Carme s'acaba amb les Torres de Serrans i el Carrer de Serrans i, pel sud, el Carrer Cavallers i el Carrer de Quart, així com les Torres de Quart al sud-oest.

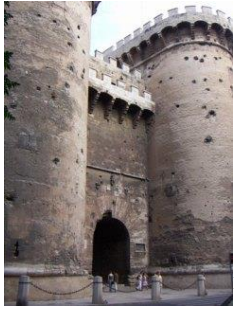
La superfície albergada per aquest barri és de 38'4 hectàrees de les 169 que componen el districte, sent aquest districte un dels cascs antics més grans d'Europa.

Demarcació geogràfica del Barri del Carme:

Barri del Carme. Font: Oficina d'Estadística de l'Ajuntament de València. Informació al Ciutadà.

Com ja hem dit, és el barri més poblat dels que formen el districte de Ciutat Vella, al que El Carme pertany, amb 6.224 habitants dels 25.924 que hi ha al conjunt del districte, és a dir, un 24% de la població de Ciutat Vella. La densitat poblacional del barri és, per tant, de poc més de 162 habitants per hectàrea, una mitjana prou per damunt de la mitjana de la ciutat, que està en 82,51 habitants per hectàrea i sensiblement superior a la densitat de població mitjana del districte (153'41 habitants per hectàrea).

Alguns dels edificis de referència cultural més destacats al Barri del Carme són les Torres de Quart, construïdes entre 1441 i 1460 i situades en el creuament del carrer Guillem de Castro amb el carrer de Quart, i les Torres de Serrans què, junt a les Torres de Quart constitueixen dos de les dotze portes d'accés a la ciutat que custodiaven l'antiga muralla de la ciutat.

Aquestes torres foren construïdes entre els anys 1392 i 1398 i en elles conflueix el camí reial a Saragossa amb el camí reial a Barcelona.

També trobem al l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM), el Centre Cultural La Beneficència en el qual es troben actualment el Museu de Prehistòria de València, el Museu Valencià d'Etnologia, l'Institut Alfons el Magnànim i altres serveis de la Diputació Provincial de València. Altres edificis destacables són el Portal de la Valldigna, que deu el seu nom al Monestir de Simat de la Valldigna, l'Església del Carme, o la Casa-Museu del Pintor José Benlliure.

2. APROXIMACIÓ ALS SEUS ANTECEDENTS HISTÒRICS:

El Barri del Carme rep el seu nom de l'Església del Carme i del Convent del Carme Calçat, al voltant dels quals va formar-se aquest nucli poblacional. La Plaça del Carme, situada en front de l'Església i a prop del Convent del Carme, fou la primera en anomenar-se d'aquesta manera i poc a poc tot el barri començà a adaptar aquesta nomenclatura.

El Barri del Carme és un barri mil·lenari que nasqué i es desenvolupà entre dos muralles, la muralla musulmana, construïda al segle XI pel Taifa de València Abd al-Aziz ibn Amir, que protegia el barri per l'est una zona molt xicoteta del que és avui la ciutat, i la nova muralla cristiana construïda al segle XIV, que el limitava per l'oest.

Ja a l'època musulmana, la part més oriental fou la moreria, és a dir, la part de la població que ocupaven majoritàriament els musulmans i moriscos que habitaven a la Península Ibèrica, mentre a la part que escorta el riu romanien un raval per a ús agrícola.

¹ Torres de Quart, situades actualment al carrer Guillem de Castro número 89. Font: www.valenciablog.com

El 18 d'Agost de 1356, mentre regnava a València Pere II el Cerimoniós, el Consell General va iniciar la construcció d'una nova muralla amb accés a l'horta valenciana que abastís els ravals de la ciutat amb la finalitat tant de millorar la fortificació de la ciutat com d'eixamplar-la. El vell mur defensiu de la moreria no fou enderrocant, sinó que va romandre com a una segona defensa militar.

Per poder comunicar-se ambdues parts de la ciutat es construïren portals, com el Portal de la Valldigna, obert sobre la mateixa muralla àrab l'any 1400 per separar la ciutat cristiana de la moreria.

De la muralla àrab encara poden trobar-se restes dels seus ciments a prop de la Plaça de l'Ajuntament, mentre que de la muralla cristiana, tot i que no en queden restes, es conserven les portes d'entrada i eixida a la ciutat: les Torres de Serrans i les Torres de Quart.

Les Torres de Serrans foren les primeres en construir-se. Es van construir entre 1392 i 1937 inspirades en estil gòtic i durant la guerra civil, quan el govern legítim de la república es traslladà a València, aquestes torres serviren per guardar les obres del Museu del Prado. Aquestes torres foren restaurades a finals del segle XIX i principis del XX i la pedra de la seua façana es va netejar en 2002.

Les Torres de Quart es construïren més tard, entre els anys 1441 i 1460 i van sobreviure a moltes grans catàstrofes, com mostren encara els forats de les bombes, regal en gran mesura de l'artilleria francesa a València. En l'actual restauració d'aquestes torres s'ha decidit conservar aquests buits deixats per les bombes.

L'estructura primitiva del barri es situa entre el carrer de Serrans, el carrer Cavallers i la muralla musulmana, i utilitzava el cau del riu com a fosa. Aleshores el barri es dividia en dos sectors: el sector interior, dedicat al tèxtil, que després de la conquesta fou repoblat per serrallers, ferrers i calderers; l'exterior, per la seua banda, es va constituir per l'evolució de diverses ravals d'extramurs, de les quals citarem algunes de les més importants.

² Portal de la Valldigna, col·locat en 1589 com a porta de pas a la ciutat. Font: Vikipèdia, l'Enciclopèdia lliure. www.wikipedia.es

La Raval dels Roters, d'origen musulmà, part de la qual quedava dins la muralla àrab i situada junt al portal àrab d'Al-Kantara, des de la porta dels Roters que conduïa camí a Sagunt, i on també es comença a construir a extramurs, fins els horts ocupats pel Convent del Carme.

La Blanqueria, situada entre la Raval dels Roters i el Riu Túria, on s'instal·laren els curtidors, guanteres, sabaters, pel·leters i altres oficis. La Raval dels Tints, al voltant del carrer Corona, ocupada principalment pels tintorers de la sèquia de Rovella.

La Moreria, que s'extenia, junt a la muralla, entre el carrer de Quart i el carrer Corona, un recinte tancat on després de la conquesta s'obligà a viure a la població musulmana que no va voler abandonar València, ací vivien en construccions modestes artesans pobres amb poca importància en la ciutat cristiana; el punt fort de la indústria morisca semblava ser la seua mà d'obra barata i abundant. Aquesta raval també s'anomenava la de l'Alcúdia.

Junt al camí de Castella, que lligava amb el Camí cap a Quart de Poblet també es forma una raval allargada formada per població essencialment llauradora. El Partit, tancat per un mur i localitzat a l'altra banda del Convent, en aquesta Raval es practicava la prostitució reglamentada, famosa per tot el Mediterrani.

Amb la Reconquesta, Jaume I va permetre l'establiment de Convents o Parròquies a la ciutat, com el Convent del Carme, que crearà un nou nucli poblacional proper al poblament de Roters.

3. EL BARRI EN L'ACTUALITAT:

El Casc Antic de la Ciutat de València, format bàsicament pel districte de Ciutat Vella, és a dir, la zona ubicada a la part l'interior del recorregut de la muralla cristiana, no és ja el centre comercial, dels negocis i dels edificis públics de la ciutat, però es troba molt prop d'aquest i està en l'actualitat molt ben comunicat.

Actualment el Barri del Carme també té els límits geogràfics molt ben delimitats. El riu i el carrer Guillem de Castro limiten el barri, així com el carrer de Serrans,. El carrer de Dalt, via comercial principal del barri, constitueix una frontera entre dos parts del barri clarament diferenciades: per una banda, la zona oriental del barri es caracteritza per uns carrers xicotets, curts i en zig-zag, en molts casos sense eixida, és a dir, atzucacs, destacant

l'herència àrab, amb les seues xicotetes i irregulars places i edificis; per l'altra banda, la zona més oriental del barri compta amb majors carrers i illes de cases més grans i regulars, amb major nombre de jardins, molts dels quals són particulars.

Al segle XIX, amb la desaparició de les muralles, es va alliberar un gran espai corresponent a la circumval·lació del districte, conformant el que actualment es coneix com La Ronda, que ha modificat les estructures de circulació al barri.

La circulació en aquest barri flueix avui per dos vies principals, però els mitjans de transport públic, excepte en un tram del carrer Quart, no entren per dins del barri, sinó que s'ha d'eixir a la perifèria del barri (a les Torres de Quart i a les de Serrans) formant-se allí forts punts de comunicació, especialment en la parada fixa més propera a les Torres de Serrans.

L'enderrocament de les muralles, així com la desamortització dels convents i la inclusió de València (en eixe moment corresponent quasi exclusivament al centre històric) en la dinàmica capitalista de l'època, són tres esdeveniments essencials del segle XIX, especialment al Barri del Carme, que experimentà un fort procés d'edificació, que reflexen el paisatge urbà actual de saturació excessiva, equipaments deficients i vivendes antigues i de baixa qualitat, en alguns casos degradades i abandonades, fent minvar l'esplendor d'aquest.

Com bé explica Josep Vicent Boira Maiques (1992), la història recent es redueix en els processos de degradació de l'entorn construït, un continuat envelliment de la població, una important pèrdua d'habitants i una progressiva desaparició dels xicotets tallers artesanals i industrials que històricament conformaven el barri, així com la seua reorientació cap a una especialització funcional recreativa.

Donat aquest fet, s'ha procedit a la realització de diversos plans d'ordenació urbana, els primers dels quals daten de principis del segle XX. El més important fou el Pla Interior d'Ayamí de 1907, que pretenia l'obertura de dos nous eixos de penetració del tràfic al casc antic per descongestionar les vies ja existents, així com l'ampliació de certs carrers i l'instal·lació de diversos equipaments, exemple dels quals és el Mercat de Mossèn Sorell. Aquest Pla s'aprobà l'any 1912, però fou paralitzat dos anys després donada la manca de recursos disponibles.

En 1928 fou aprovat per part de l'Ajuntament el Pla Goerlich, que recollia la major part de les idees de l'anterior pla esmentat, però que no es va dur a terme fins els anys '40 i tampoc es va poder realitzar en la seua totalitat.

El primer Pla General d'Ordenació Urbana de la ciutat de València data de 1946; aquest pla no considerava tot el centre històric en el seu conjunt, sinó que el dividia en quatre zones diferenciades trobant-se la major part del Barri del Carme en la denominada "Zona Interior" i reservant el "Recinte Antic o Zona de Conservació Històrico-artística" al Barri de la Seu i la Xerea. Aquest pla no recollia mesures concretes i les modificacions realitzades a partir d'aquest no daten d'aquesta època, sinó de posteriors.

El següent Pla General data de 1966, que continuava definint el Carme com a "Zona Interior" a més de reduir considerablement la part de la ciutat considerada com a "Recinte Antic", va permetre aprofitaments especulatius als barris centrals de la ciutat.

Diversos plans d'actuació s'han succeït des d'aleshores per rehabilitar i reformar el districte de Ciutat Vella, entre els que destaca el pla de 1984, amb un gran esperit proteccionista, estant destinat a protegir la trama urbana i l'edificació existent, però que mai es dugué a terme i del que es desprenen moltes de les idees que conformen el Pla Riva de 1992, que revista la catalogació d'edificis a protegir del pla anterior. Aquest pla té l'objectiu d'establir un sistema d'ajudes a la iniciativa privada per a la rehabilitació del districte que complementara les ajudes financeres públiques existents, apostant per un tractament més selectiu i puntual, per ajudar a assolir la requalificació urbanística que permetera mantenir la població existent i fins i tot atreure nous habitants, així com la creació de nous serveis socials, educatius i culturals a les zones més degradades.

En acabar la vigència del Primer Pla Riva es va fer una segona onada del mateix, vigent entre 1998 i 2002, en el que es recollien objectius com el manteniment de la població existent al barri, tractant de compatibilitzar-ho amb l'atracció de nous habitants, millorar l'accessibilitat al barri i regular el trànsit, així com la millora dels espais públics i la renovació i definició dels parcs i jardins i del mobiliari urbà.

Respecte a aquests plans hi existeix una valoració positiva relativa a l'inici de recuperació del centre històric, però destaquen els aspectes negatius relacionats amb la indefinició del rol urbà d'aquest Casc Antic, la baixa valoració del districte per part dels seus habitants, una diferenciació prou accentuada entre els diferents barris que formen el Centre Històric, així com l'incompliment dels terminis i dels pressuposts projectats, el

predomini de noves construccions en detriment de les rehabilitacions de les vivendes ja existents, o els diferents problemes de reallotjament existents a aquests barris.

El Barri del Carme, tot i no ser el més antic, destaca per ser el típic exemple de barri popular, de famílies modestes, amb gran força de la tradició i de les festes típiques, que es celebren en honor a la Mare de Déu del Carme del 6 al 16 de juliol.

Es tracta d'un barri pobre de zones verdes al seu interior, tot i què, al llindar amb el riu, els habitants del mateix poden gaudir d'aquest gran jardí. També és un barri ric en recursos culturals, perquè moltes seues associatives es troben instal·lades en aquest barri, al centre històric de la ciutat. En l'apartat 5, destinat a enumerar els recursos que té el barri, aprofundirem un poc més sobre aquesta qüestió.

4. DADES SOBRE LA POBLACIÓ I EL BARRI:

En la següent taula s'enregistra l'evolució de la població entre els anys 1981 i el 2009 tant a la Ciutat de València com al Barri del Carme, barri objecte d'estudi i al districte de Ciutat Vella, al qual aquell pertany.

Taula 1. Evolució de la població 1981-2009

Total	València		Ciutat Vella		El Carme	
1981	774.748	-	35.415	-	8.804	-
1986	729.419	-5,85%	30.125	-14,94%	7.059	-19,82%
1991	752.909	3,22%	27.010	-10,34%	6.338	-10,21%
1996	746.683	-0,83%	24.027	-11,04%	5.401	-14,78%
2001	738.441	-1,10%	24.167	0,58%	5.615	3,96%
2006	807.396	9,34%	25.546	5,71%	6.017	7,16%
2007	800.396	-0,87%	25.368	-0,70%	6.074	0,95%
2008	810.064	1,21%	25.788	1,66%	6.155	1,33%
2009	815.440	0,66%	25.924	0,53%	6.224	1,12%
Var 81-09	5,25%		-26,8%		-29,3%	
Var 08-09	0,66%		0,53%		1,12%	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina d'Estadística. Servei d'Informació al Ciutadà

Podem observar què la població augmenta a València en un 5'25%, mentre que al districte de Ciutat Vella, així com al Barri del Carme, l'evolució de la població és negativa, açò és que, tot i que als últims anys ha augmentat sensiblement, la variació

poblacional a les tres darreres dècades continua tenint saldo negatiu; és a dir, a l'any 1981 vivia més gent al Carme de la que hi habita actualment.

Aprofundint més en l'anàlisi poblacional d'aquest barri, procedirem a l'estudi de la població i la seua comparació amb el districte al que el barri en qüestió pertany així com amb el conjunt de la Ciutat de València.

Taula 2. Població per sexe i edat en tres grans grups, 2009

	València			Ciutat Vella			El Carme		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Total	815.440	393.358	422.082	25.924	12.266	13.658	6.224	3.001	3.223
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
0-15	118.367	60.634	57.733	2.957	1.540	1.417	668	335	333
	14,52%	15,41%	13,68%	11,41%	12,56%	10,37%	10,73%	11,16%	10,33%
16-64	554.906	276.603	278.303	17.333	8.702	8.631	4.248	2.215	2.033
	68,05%	70,32%	65,94%	66,86%	70,94%	63,19%	68,25%	73,81%	63,08%
65 i més	142.167	56.121	86.046	5.634	2.024	3.610	1.308	451	857
	17,43%	14,27%	20,39%	21,73%	16,50%	26,43%	21,02%	15,03%	26,59%
Í. Dep.	46,95%	42,21%	51,66%	49,56%	40,96%	58,24%	46,52%	35,49%	58,53%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina d'Estadística. Servei d'Informació al Ciutadà

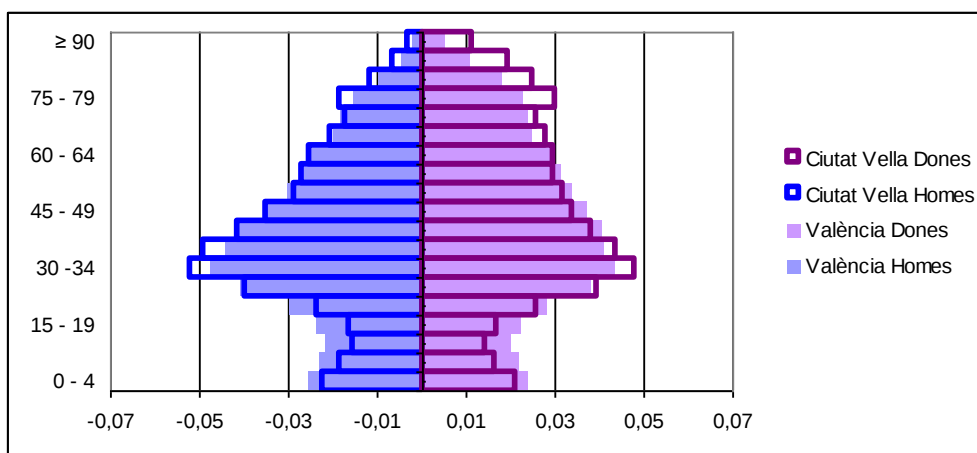
Tant a Ciutat Vella com al Carme hi ha major nombre de majors de 65 que a València (21'39 i 21'02% del districte i del barri successivament front al 17'43% de la ciutat). També hi ha menys menors de 15 (11'41% al districte i 10'73% al barri, front al 14'52% de València).

A les tres delimitacions estudiades la proporció de dones majors de 65 és superior a la d'homes de la mateixa cohort d'edat. En canvi, en la cohort d'edat de menors de 15 sempre és sensiblement superior el nombre d'homes que el de dones.

L'índex de dependència d'El Carme és similar al del conjunt de la ciutat i el de Ciutat Vella és superior (poc més de tres punts percentuals) a aquests (a Ciutat Vella hi ha menys proporció de gent en edat de treballar). Cal destacar que en tots els casos l'índex de dependència és superior per a les dones que per als homes, sent majors les diferències entre sexes al districte de Ciutat Vella i especialment al Barri del Carme que al conjunt de la Ciutat de València.

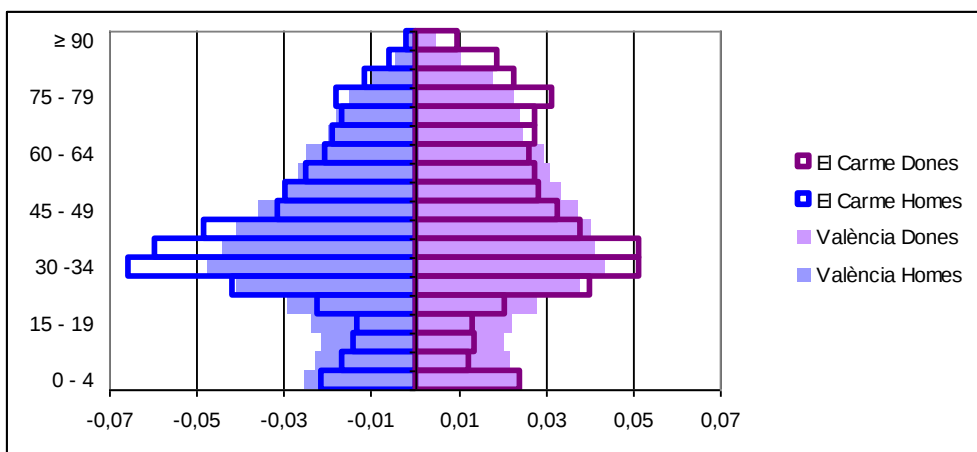
Tot açò es reflexa especialment bé si hi analitzem les piràmides de població del Barri del Carme i de Ciutat Vella, superposades a la població de referència (sempre en termes relatius a la població total de cada delimitació). D'aquesta manera, podrem observar de manera gràfica les diferències en l'estructura poblacional.

Gràfica 1. Piràmide de població de Ciutat Vella i de la Ciutat de València, 2009

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina d'Estadística. Servei d'Informació al Ciutadà

Gràfica 2. Piràmide de població del Barri del Carme i de la Ciutat de València, 2009

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina d'Estadística. Servei d'Informació al Ciutadà

Les piràmides del Barri i del Districte són molt similars, especialment en les quotes d'edat superiors. La principal diferència radica especialment en la menor proporció de joves i menors de 20 anys, així com en la major presència de persones adultes més joves

(entre 25 i 45 anys en el cas dels homes, i entre 25 i 40 en el de les dones), cosa que facilita l'explicació del major índex de dependència del districte de Ciutat Vella respecte al Barri del Carme.

Taula 3. Població segons lloc de naixement i sexe, 2009.

		València	Resta de l'Horta	Resta de la Comunitat	Resta de l'Estat	Estranger	Total
València	Total	429.127	21.121	64.629	159.722	140.841	815.440
		52,63%	2,59%	7,93%	19,59%	17,27%	100%
	Homes	210.133	10.144	28.084	70.786	74.211	393.358
		53,42%	2,58%	7,14%	18,00%	18,87%	100%
	Dones	218.994	10.977	36.545	88.936	66.630	422.082
		51,88%	2,60%	8,66%	21,07%	15,79%	100%
Ciutat Vella	Total	13.639	973	3.012	4.086	4.214	25.924
		52,61%	3,75%	11,62%	15,76%	16,26%	100%
	Homes	6.501	428	1.368	1.808	2.161	12.266
		53,00%	3,49%	11,15%	14,74%	17,62%	100%
	Dones	7.138	545	1.644	2.278	2.053	13.658
		52,26%	3,99%	12,04%	16,68%	15,03%	100%
El Carme	Total	3.362	199	683	953	1.027	6.224
		54,02%	3,20%	10,97%	15,31%	16,50%	100%
	Homes	1.623	101	290	417	570	3.001
		54,08%	3,37%	9,66%	13,90%	18,99%	100%
	Dones	1.739	98	393	536	457	3.223
		53,96%	3,04%	12,19%	16,63%	14,18%	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina d'Estadística. Servei d'Informació al Ciutadà

Com podem observar, no existeixen massa diferències als valors d'aquesta taula. Les més importants radicaríen en el menor nombre d'habitants al Carme provinents de fora de la Comunitat Valenciana què a la Ciutat de València en el seu conjunt, amb una diferència del 4'3%); així com el menor nombre d'habitants nascuts fora de l'Estat espanyol, tot i que la diferència respecte a aquesta categoria entre el Barri del Carme i el conjunt de la Ciutat de València no és massa significativa. Per l'altra banda, també s'observa què la proporció d'habitants del Barri del Carme que han nascut en la Comunitat Valenciana (tant a la Ciutat de València com fora d'aquesta) és quatre punts percentuals superior que la de la Ciutat de València.

Taula 4. Població estrangera segons sexe i nacionalitat, per continents, 2009.

		Total	UE (27)	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica Central	Amèrica del Sud	Àsia	Altres
València	Total	123.348	31.931	4.719	15.708	1.268	3.370	55.290	10.862	200
		100%	25,89%	3,83%	12,73%	1,03%	2,73%	44,82%	8,81%	0,16%
	Homes	66.378	17.059	2.179	11.335	619	1.393	25.879	7.792	122
		100%	25,70%	3,28%	17,08%	0,93%	2,10%	38,99%	11,74%	0,18%
	Dones	56.970	14.872	2.540	4.373	649	1.977	29.411	3.070	78
		100%	26,10%	4,46%	7,68%	1,14%	3,47%	51,63%	5,39%	0,14%
Ciutat Vella	Total	3.671	1.628	124	451	122	132	998	186	30
		100%	44,35%	3,38%	12,29%	3,32%	3,60%	27,19%	5,07%	0,82%
	Homes	1.927	848	50	358	65	46	433	106	21
		100%	44,01%	2,59%	18,58%	3,37%	2,39%	22,47%	5,50%	1,09%
	Dones	1.744	780	74	93	57	86	565	80	9
		100%	44,72%	4,24%	5,33%	3,27%	4,39%	32,40%	4,59%	0,52%
El Carme	Total	858	363	29	153	52		237	24	
		100%	42,31%	3,38%	17,83%	6,06%		27,62%	2,80%	
	Homes	498	197	11	135	24		118	13	
		100%	39,56%	2,21%	27,11%	4,82%		23,69%	2,61%	
	Dones	360	166	18	18	28		119	11	
		100%	46,11%	5%	5%	7,78%		33,06%	3,06%	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina d'Estadística. Servei d'Informació al Ciutadà

A l'observar aquesta taula es pot destacar la major proporció de migrants comunitaris que arriben al Barri del Carme en comparació amb la Ciutat de València. També és superior al barri la proporció d'immigrants provinents d'Amèrica del Nord i d'Amèrica Central, tot i que no tan gran com la del districte de Ciutat Vella.

Per una altra banda, la proporció de migrants provinents d'Amèrica del Sud és inferior al Barri del Carme que a València, tot i que continua sent un dels grups d'immigrants més nombrosos (només després dels europeus comunitaris, amb més de 15 punts percentuals de diferència). En aquest cas, la proporció de dones és superior a la dels homes, igual que passa a les tres delimitacions estudiades, però no són aquestes les dones migrants que més abunden al Barri del Carme, sinó les europees comunitàries. No és així al conjunt de la Ciutat de València, on les dones migrants provinents dels països d'Amèrica del Sud suposen més de la meitat del total de dones migrants de la ciutat. De tota manera, en tots els casos, el percentatge d'homes migrants provinents d'aquests països també és elevat, especialment al conjunt de la ciutat, on són aquests els immigrants majoritaris.

El nombre de migrants provinents d'Àfrica també augmenta considerablement al considerar el Barri del Carme apart, però en aquest cas el que destaca és la seua diferenciació sexual. Al Barri del Carme, només un 11'76% dels migrants procedents d'Àfrica són dones, front al 88'24% d'homes.

Respecte als fulls familiars, cal comentar, primer de tot, que aquest concepte s'usa, en l'Anuari Estadístic del que s'han extret les dades, com a sinònim del concepte "llar", lloc de residència i/o convivència habitual de determinat nombre de persones. Aquest indicador ens servirà, per tant, per fer una anàlisi sobre la composició de les vivendes.

Taula 6. Fulls familiars, segons nombre de persones, 2009.

	València		Ciutat Vella		El Carme	
	N	%	N	%	N	%
Fulls d'1 persona	99.870	30,75%	5.256	44,41%	1407	46,42%
Fulls de 2 persones	85.754	26,41%	3.056	25,82%	840	27,71%
Fulls de 3 persones	64.063	19,73%	1.685	14,24%	409	13,49%
Fulls de 4 persones	50.235	15,47%	1.109	9,37%	240	7,92%
Fulls de 5 persones	14.420	4,44%	431	3,64%	77	2,54%
Fulls de 6 i més	10.421	3,21%	298	2,52%	58	1,91%
Total	324.763		11.835		3.031	
Mitjana de persones per full	2,5		2,13		2,01	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina d'Estadística. Servei d'Informació al Ciutadà

Podem observar que la grandària de les llars al Barri del Carme és inferior a la mitjana de la Ciutat de València, sent el districte de Ciutat Vella un punt intermedi entre les altres delimitacions, tot i que més semblant al que hi ocorre al Barri del Carme. Mentre que a València Ciutat un 57'16% viu en llars habitades per menys de tres persones, al Barri del Carme aquest grup ascendeix al 74'13%; amb quasi 17 punts percentuals de diferència. De la mateixa manera, a la Ciutat de València un 32'12% viu a llars formades per 4 persones o més, mentre que aquestes al Barri del Carme només tenen una representació del 12'37%. També és remarcable la diferència de llars amb 3 habitants, que és a València 6 punts percentuals major que al Barri del Carme.

En termes generals podem afirmar que al Barri del Carme habita “mitja persona” menys per cada llar que a la Ciutat de València en el seu conjunt. Açò pot ser degut tant al major nombre de persones majors de 65 anys residents al barri, com el menor nombre de xiquets i, per tant, de famílies amb fills, així com pel menor nombre d'immigrants respecte al conjunt de la Ciutat i la gran proporció d'adults joves que hi resideixen al barri.

Taula 7. Fulls col·lectius

	Fulls de col·lectius	Persones en fulls de col·lectius	Mitjana persones en fulls col·lectius	Percentatge població total
València	228	3.584	15,72	0,44%
Ciutat Vella	58	738	12,72	2,85%
El Carme	9	129	14,33	2,07%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina d'Estadística. Servei d'Informació al Ciutadà.

Al Barri del Carme, i especialment a Ciutat Vella, la població que hi ha inscrita en fulls de col·lectius és, en termes percentuals, molt superior al del conjunt de la Ciutat de València. Ara bé, la mitjana de persones en fulls col·lectius al Barri del Carme és sensiblement inferior a la mitjana de València i encara és més baixa al districte de Ciutat Vella. Sembla, per tant, que tant al barri objecte d'estudi com al districte al que pertany hi ha moltes més persones inscrites en termes relatius en fulls col·lectius que al conjunt de la ciutat de València, però que cada un d'aquests fulls inclou un menor nombre de persones que la mitjana de la ciutat (Mentre a València hi ha una mitjana de quasi 16 persones inscrites per full, a Ciutat Vella el nombre de persones inscrites en cada full col·lectiu no arriba a 13, estant la mitjana corresponent al Carme en poc més de 14 persones per full col·lectiu).

Taula 8. Principals indicadors demogràfics

INDICADOR	FÒRMULA	VALÈNCIA	CIUTAT VELLA	EL CARME
Taxa Bruta de Natalitat	(Naixements/Població total)*1000	10,27	8,66	9,96
Taxa Bruta d'Immigració Intraurbana	(Altes per canvi de domicili/Població total)*1000		49,57	52,7
Taxa Bruta d'Immigració Interurbana	(Immigrants/Població total)*1000	50,75	55,7	52,7
Taxa Bruta de Mortalitat	(Defuncions/Població total)*1000	8,42	12,58	11,89
Taxa Bruta d'Emigració Intraurbana	(Baixes per canvi de domicili/Població total)*1000		53,54	53,02
Taxa Bruta d'Emigració Interurbana	(Emigrants/Població total)*1000	38,97	36,99	35,19
Taxa General de Fecunditat	(Naixements/♀15-49)*1000	40,67	35,4	33,53
Relació de Masculinitat	(♂/♀)*100	93,19	89,81	93,11
Edat Mitjana	Σedats/Població total	41,18	44,15	43,76
Índex d'Envel·liment	(Població >64/Població <16)*100	120,11	190,53	156,74
Índex de Sobreenvelliment	(Població >84/Població >64)*100	12,63	18,58	17,2
Índex Demogràfic de Dependència	[(Població >64 + Població <16)/Població 16-64]*100	46,95	49,56	46'52
Índex d'Estructura de la Població Activa	(Població 40-64/Població 16-39)*100	94,66	91,99	82,47
Índex Reemplaçament Població en Edat Activa	(Població 61-64/Població 16/19)*100	116,13		
Raó de Progressivitat Demogràfica	(Població 0-4/Població 5-9)*100	111,35	124,47	
Percentatge de Població Estrangera	(Població estrangera/Població total)*100	15,13	14,16	13,79
Esperança de vida al naixement (homes)		77,77	73,13	
Esperança de vida al naixement (dones)		84,2	83,19	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina d'Estadística. Servei d'Informació al Ciutadà

Observem que al Barri del Carme hi ha una menor taxa de natalitat i una major taxa de mortalitat que a València. Açò pot ser degut la menor proporció d'immigrants i a la major proporció de persones majors. De la mateixa manera, tant l'índex d'envelliment com el de sobreenvelliment són majors al Barri i la taxa de fecunditat és menor. L'existència obvia de més gent major i de menys població estrangera a aquest barri què a València implica un índex significativament més baix d'estructura de la població activa. Aquesta estructura poblacional més envellida es confirma, si més no, amb la major edat mitjana del Barri en relació a la ciutat (tot i que menor que la del districte de Ciutat Vella).

Una vegada realitzada una primera aproximació a la situació poblacional del barri, tractarem d'esbrinar la situació actual de les vivendes en el mateix, una vegada més a partir de la comparació d'aquest barri amb el districte al que pertany i al conjunt de la ciutat.

Taula 9. Vivendes segons antiguitat

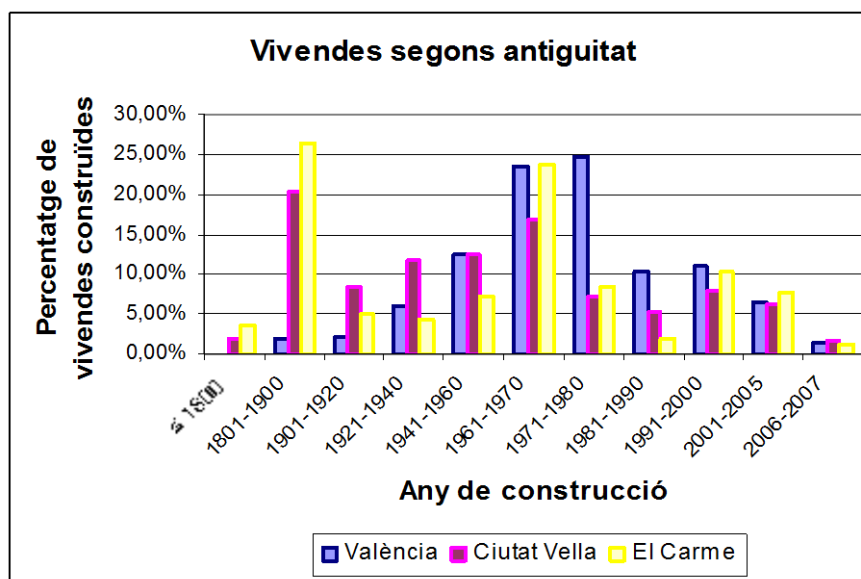
	València		Ciutat Vella		El Carme	
	N	%	N	%	N	%
≤ 1800	389	0,10%	365	1,94%	148	3,49%
1801-1900	7.352	1,84%	3.836	20,39%	1.119	26,36%
1901-1920	8.641	2,16%	1.577	8,38%	217	5,11%
1921-1940	23.941	5,98%	2.206	11,73%	182	4,29%
1941-1960	49.838	12,45%	2.335	12,41%	308	7,26%
1961-1970	93.999	23,48%	3.155	16,77%	1.012	23,84%
1971-1980	99.150	24,76%	1.347	7,16%	361	8,50%
1981-1990	40.871	10,21%	990	5,26%	82	1,93%
1991-2000	43.998	10,99%	1.487	7,91%	440	10,37%
2001-2005	26.037	6,50%	1.186	6,31%	330	7,77%
2006-2007	6.188	1,55%	326	1,73%	46	1,08%
Total	400.404	100%	18.810	100%	4.245	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina d'Estadística. Servei d'Informació al Ciutadà

La Ciutat de València experimenta el seu major creixement entre els anys 1960 i 1980, mentre que Ciutat Vella i El Carme tenen una major crescuda durant el segle XIX, durant el qual es construeixen al Barri del Carme més d'un 26% de les vivendes existents a l'actualitat (en canvi, durant aquest mateix període, el percentatge de vivendes construït al conjunt de la ciutat és de menys d'un 2%). Açò és perquè al segle XIX, el que coneixem ara com Ciutat Vella era pràcticament tota la Ciutat de València.

Durant els anys 60, època de major creixement de la Ciutat de València, també es produeix un important increment en la construcció de vivendes al Barri del Carme, coincidint històricament amb el Pla d'Estabilització de l'any 59 i la millora econòmica que va seguir a aquest pla a tot el país.

Un altre pic en l'increment de vivendes el trobem als anys 90, coincidint amb l'època de recuperació econòmica després de la crisi dels 70 - 80, tot i què no arriba ni a la meitat del que cresqué als 60, probablement perquè, com hem comentat repetides vegades, el barri es troba perfectament delimitat i afitat, pel que és realment difícil que s'incremente intensament la construcció de vivendes quan la major part del sòl ja hi està ocupada.

Gràfic 1. Vivendes segons antiguitat

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina d'Estadística. Servei d'Informació al Ciutadà.

Al Carme i a Ciutat Vella hi ha major proporció de vivendes respecte del total que a València fins els anys 80, que s'igualava a mesura que la ciutat va creixent.

El Carme i Ciutat Vella (que estan clarament delimitats espacialment i l'espai edificable dels quals ja està ocupat) obviament no poden continuar creixent il·limitadament, en canvi, la Ciutat de València, és més àmplia i amb més espai per a la construcció de noves vivendes (a les afores especialment, que són els barris que creixen exponencialment a partir dels 60).

Taula 10. Valors cadastrals mitjans per vivenda.

	València	Ciutat Vella	El Carme
Total Vivendes	400.015	18.445	4.097
Valor del sòl per vivenda (en €uros)	10.430,04	19.577,25	8.360,15
Valor de construcció per vivenda (en €)	16.050,08	15.845,53	11.034,62
Valor total per vivenda (en €)	26.453,49	35.436,71	19.398,89
Valor per m² (en €)	268,76	314,79	224,01
Superfície mitjana construïda (en m²)	98,53 m ²		

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina d'Estadística. Servei d'Informació al Ciutadà

Tots els valors cadastrals són menors al Barri del Carme que a València. El valor del sòl per a la construcció de vivendes és major a Ciutat Vella que a València i especialment que al Carme. Pel contrari, el valor total per vivenda és major a València ciutat que a Ciutat Vella, però en menor mesura, pel que el valor total per vivenda és major al Centre Històric que al conjunt de la Ciutat, cosa que fa superior també el valor del metre quadrat. La diferència entre el conjunt del districte de Ciutat Vella i el Barri del Carme en concret pot ser degut al major valor de les vivendes als barris de Sant Francesc i la Xerea, en detriment de les dels barris del Carme o de Velluters.

L'Oficina d'Estadística de l'Ajuntament de València elaborà, un indicador de renda a partir de diferents variables relacionades amb el nivell educatiu de la població (considerant els percentatges de persones majors de 24 anys amb estudis universitaris i les majors de 17 anys que només tenen estudis primaris), amb la situació ocupacional (recollint el percentatge de població activa aturada) i amb la situació socioeconòmica dels seus habitants (considerant per una banda els turismes per cada 100 habitants i, per l'altra, la proporció d'aquests que tenen més de 16 CV fiscals).

Es considerarà que l'indicador de renda és major per a les delimitacions amb majors percentatges de les categories “majors de 24 anys amb estudis universitaris” i “turismes amb més de 16 CV fiscals” i amb menor proporció de la resta de categories.

Aquest indicador, però, té problemes relacionats amb la seua elabació i càlcul, al no poder calcular-se anualment per utilitzar dades dels Censos de Població, que es realitzen cada dècada, per tant, l'última actualització existent d'aquest indicador de renda fou realitzada l'any 2001.

Taula 11. Indicador de renda

	València	Ciutat Vella	El Carme
Majors de 24 amb estudis universitaris	21,65	38,81	30,41
Majors de 17 només amb estudis primaris	30,5	20	26,44
Població activa aturada	13,77	12,88	14,63
Turismes per cada 100 habitants	41,48	43,37	37,64
Turismes amb més de 16 CV fiscals	4,17	8,46	3,7
Indicador de renda		6,03	-0,55
		Alt	Mitjà

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina d'Estadística. Servei d'Informació al Ciutadà

Ciutat Vella té un indicador de renda superior al del Barri del Carme i també major al del conjunt de la Ciutat de València. El Barri del Carme, però, té l'indicador de renda més baix de tots els barris que conformen el districte de Ciutat Vella, seguit molt de prop del Barri del Pilar (0,5). També el Barri del Mercat té un indicador de renda mitjà, tot i que superior als abans nomenats (1,44). Pel contrari, el barri de Ciutat Vella amb major indicador de renda és el Barri de Sant Francesc (10,6), seguit de La Xerea (7,8). El barri de La Seu també té un indicador de renda alt (4,73), però inferior a l'indicador de renda del districte (6,03).

5. **RECURSOS AL BARRI:**

5.1. Educació

- ACRACV. ASOCIACIÓN DE CONSERVADORES Y RESTAURADORES DE ARTE DE LA COMUNIDAD VALENCIANA.
C/ Sant Donís, 8
46003 València
- UIMP. UNIVERSIDAD INTERNACIONAL MENÉNDEZ PELAYO
Plaça del Carme, 4
46003 València
Telèfon: 963869802 Fax: 963869823
- UNIVERSIDAD POPULAR CIUTAT VELLA
C/ De Dalt, 37
46003 València
Telèfon: 963921534
- ADICSO. ASOCIACIÓN PARA EL DESARROLLO Y PROMOCIÓN DE INVESTIGACIÓN EN CIENCIAS SOCIALES
C/ Guillem de Castro, 94
46003 València
Telèfon: 963155400 Fax: 963153655
Correu electrònic: incis@ucv.es
- CENTRE F.P. DE LA PROFESIÓN DE PANADERÍA Y PASTELERÍA (privat).
C/ Landerer, 1
46003 València
Telèfon: 963833900
- CENTRE FORMACIÓ PROFESSIONAL CIUTAT VELLA (privat)
C/ Pintor Zariñena, 7
46003 València
Telèfon: 963926300

- CERVANTES (públic)
C/ Guillem de Castro, 153
46008 València
Telèfon: 963910322
- F.P.A. CASA DE LOS OBREROS DE SAN VICENTE FERRER (privat)
C/ Cavallers, 31
46001 València
Telèfon: 963916677
- F.P.A. SERRANO MORALES (públic)
C/ Guillem de Castro, 162
46003 València
Telèfon: 963922988
- GRAN ASOCIACIÓN (privat).
C/ Padre Huerfanos, 3
46003 València
Telèfon: 963911791
- INSTITUT EDUCACIÓ SECUNDÀRIA BARRI DEL CARME (públic)
C/ Beneficència, 20
46003 València
Telèfon: 963920253
- SANTA TERESA (públic)
C/ Doctor Chiarri, S/N
46003 València
Telèfon: 963919978

5.2. Recursos culturals

- CASA MUSEU BENLLIURE
C/ Blanqueries, 23
46003 València
Telèfon: 963911662
- IVAM - CENTRE JULIO GONZÁLEZ
C/ Guillem de Castro, 118
46003 València
Telèfon: 963863000 Fax: 963921094
email: ivam@ivam.es url: <http://www.ivam.es>
- L'IBER - MUSEU DELS SOLDADETS DE PLOM
C/ Cavallers, 20 (Casa-Palau de Malferit)
46001 València
Telèfon: 963910811 Fax: 963911512
url: <http://www.museoliber.org/>

- MUSEU CASA DE LAS ROCAS
C/ Roques, 3
46003 València
Telèfon: 963153156
- MUSEU DE BELLES ARTS DE VALÈNCIA - CENTRE DEL CARME
C/ Museu, 2
46003 València
Telèfon: 963152024 Fax: 963911345
- MUSEU DE PREHISTÒRIA DE VALÈNCIA i MUSEU VALENCIÀ D'ETNOLOGIA
C/ Corona, 36
46003 València
Telèfons: Informació: 963883565 Visites: 963883579
e-mail museu etnologia: didactica.etnologia@dival.es
Url museu etnologia: <http://www.museuvalenciaetnologia.es>
Url museu prehistòria: <http://www.museuprehistoriavalencia.es>
- CENTRO EXCURSIONISTA DE VALENCIA
Plaça Tavernes de la Valldigna 4
46003 València
Telèfon: 963911643 Fax: 963911853
Correu electrònic: infocev@centroexcursionista.org
- SARC. SERVICIO DE ASISTENCIA Y RECURSOS CULTURALES
C/ Corona, 36
46003 València
Telèfon: 963882871 Fax: 963883553
Correu electrònic: sarc@dival.es

5.3. Serveis Socials

5.3.1. Serveis Socials Generals

- CENTRO MUNICIPAL DE SERVICIOS SOCIALES CIUTAT VELLA
C/ Mesón de Morella, 2
46003 València
Telèfon: 962084167 Fax: 963918774
Correu electrònic: cmssciutatvella@valencia.es
- ASOCIACIÓN DEL CUERPO DE VOLUNTARIOS DEL SUBPRIORATO ESPAÑOL DE LA ORDEN DE MALTA
C/ Blanqueries, 14
46003 València
Telèfon: 963913003 Fax: 963913003
Correu electrònic: ordendemalta@gmail.com

- ASOCIACIÓN DE CARIDAD SAN VICENTE DE PAÚL
C/ Beneficència, 11
46003 València
Telèfon: 963924546

5.3.2. Majors

- AVIM-CV. ASOCIACIÓN VOLUNTARIOS INFORMÁTICA MAYORES COMUNIDAD VALENCIANA
C/ Sant Donís, 8
46003 València
Telèfon: 963926216 Fax: 963911425
Correu electrònic: sebas.pres@avimcv.org
- CENTRO DE DÍA GERIÁTRICO ALDEBARAN
C/ Doctor Beltrán Bigorra, 6
46003 València
Telèfon: 963917118
- CENTRO MUNICIPAL DE ACTIVIDADES PARA PERSONAS MAYORES EL CARMEN
C/ De Dalt, 48 i 50
46003 València
Telèfon: 962084790
Correu electrònic: cmapm_elcarmen@valencia.es
- RESIDENCIA PARA PERSONAS MAYORES DEPENDIENTES BALLE SOL II
C/ Serrans 7 i 9
46003 València
Telèfon: 963910781 Fax: 963920207
Correu electrònic: serranos@todoesp.es
- RESIDENCIA Y CENTRO DE DÍA PARA PERSONAS MAYORES DEPENDIENTES PALACIO DE RAGA
C/ De Baix, 25
46003 Valencia
Telèfon: 963917469 Fax: 963917745

5.3.3. Menor i Joventut

- AVAPREM. ASOCIACIÓN VALENCIANA DE PADRES DE NIÑOS PREMATUROS
C/ Na Jordana, 25
46003 València
Telèfon: 963911880
Correu electrònic: correo@avaprem.org
- CENTRO MUNICIPAL DE JUVENTUD PORTAL NOU
Plaça Portal Nou, 1
46003 València

Telèfon: 963525478 Fax: 963924959
Correu electrònic: cmjpn@valencia.es

- CENTRO MUNICIPAL DE JUVENTUD MESÓN DE MORELLA
C/ Mesón de Morella, 2
46003 València
Telèfon: 963525478 Ext.4571 Fax: 963912917
- EVALL. ESCOLA VALENCIANA D'AIRE LLIURE
Plaça Tavernes de Valldigna, 4
46003 València
Telèfon: 963911643 Fax: 963911853
Correu electrònic: infocev@centroexcursionista.org
- RESIDENCIA JUVENIL INSTITUTO PEDAGÓGICO VALENCIANO DE INTEGRACIÓN FES
C/ De Dalt, 45
46003 València
Telèfon: 963910698
- VALÈNCIA ANTIGA
C/ Vall de Crist, 7
46003 València
Telèfon: 963910400 Fax: 963925540

5.3.4. Discapacitat

- AIXEC. FUNDACIÓN PARA LA ATENCIÓN A PERSONAS CON PARÁLISIS CEREBRAL
Plaça Santa Creu, 1
46003 València
Telèfon: 963912729 Fax: 963912632
Correu electrònic: fundacion@aixec.org
- ASPAS VALENCIA. ASOCIACIÓN DE PADRES Y AMIGOS DEL SORDO DE VALENCIA
C/ Portal de Valldigna, 5
46003 València
Telèfon: 963925948 Fax: 963923126
Correu electrònic: aspasva@teleline.es
- ASPASVA. ASOCIACIÓN DE PADRES Y AMIGOS DEL SORDO DE LA PROVINCIA DE VALENCIA
C/ Portal de Valldigna, 5
46003 València
Telèfon: 963925948 Fax: 963923126
Correu electrònic: aspasvalencia@aspasvalencia.com
- BONAVENTURA-CV. ASOCIACIÓN DE PERSONAS CON DÉFICIT AUDITIVO
C/ Portal de Valldigna, 5
46003 València

Telèfon: 963925948 Fax: 963923126
Correu electrònic: bonaventura@bonaventura-cv.com

- RESIDENCIA DE DISCAPACITADOS FÍSICOS PEPE ALBA
C/ Concòrdia, 6
46003 València
Telèfon: 963154137 Fax: 963926170

5.3.5. Dona

- ASOCIACIÓN OBRA SOCIAL FEMENINA 'VIRGEN DE LOS DESAMPARADOS'
C/ Serrans, 3
46003 València
Telèfon: 963912705
- ASOCIACIÓN AURORA. COL•LECTIU DE DONES DEL P. V.
C/ Na Jordana, 37
46003 València
Telèfon: 963917166
- CENTRO MUJER 24 HORAS
C/ Guillem de Castro, 100
46003 València
Telèfon: 900580888 Fax: 963925867
- MUJERES DEMÓCRATAS Y CONSUMIDORAS DE VALENCIA
C/ Serrans, 28
46003 València

5.3.6. Migració i Cooperació Internacional

- CAI. CENTRO DE APOYO A LA INMIGRACIÓN- AMICS. AGENCIA DE MEDIACIÓN PARA LA INTEGRACIÓN Y CONVIVENCIA SOCIAL
C/ Pou S/N
46003 València
Telèfon: 963525478 Ext.7423 Fax: 963895034
Correu electrònic: cai.amics@valencia.es
- CEPEHA. CENTRO DE PROMOCIÓN Y ESTUDIOS HISPANO-AFRICANOS
C/ Sant Donís, 8
46003 València
Telèfon: 963923587 Fax: 963923587
Correu electrònic: cepeha.valencia@caramail.com
- SPAI. SERVICIO DE PRIMERA ACOGIDA A PERSONAS INMIGRANTES
C/ Pou S/N
46003 València
Telèfon: 963525478 Ext.7426 Fax: 963895034
Correu electrònic: cai@valencia.es

- UPS. ASOCIACIÓN UNIÓN POBLES SOLIDARIS
C/ Quart, 10
46003 València
Telèfon: 963926218 Fax: 963270886
Correu electrònic: ups@upsolidaris.org
- ASOCIACIÓN CULTURAL PERUANA OLLANTAY DE VALENCIA
C/ Sant Donís, 8
46003 València
Telèfon: 626500355 Fax: 963312000

5.3.7. Sense Sostre

- CAST. CENTRO DE ATENCIÓN SOCIAL A PERSONAS SIN TECHO
C/ Jardins, 3
46003 València
Telèfon: 962084747 Fax: 963520240
Correu electrònic: cast@valencia.es
- GEAC. GRUPO ESPECIAL DE AYUDA AL CIUDADANO
C/ Jardins S/N
46003 València
Telèfon: 963525478
Correu electrònic: cast@valencia.es
- FUNDACIÓN RAIS. RED DE APOYO A LA INSERCIÓN SOCIAL Y LABORAL
C/ Conde de Trenor 2
46003 València
Telèfon: 963153810 Fax: 963153829
Correu electrònic: lvivas@rais-tc.org

5.3.8. Altres Serveis Socials

- ALCOHÓLICOS ANÓNIMOS
C/ Pinzón, 11
46003 València
Telèfon: 963917160
Correu electrònic: aa@alcoholicos-anonimos.org
- COL·LECTIU LAMBDA DE LESBIANES, GAIS I TRANSSEXUALS
C/ Sant Donís, 8
46003 València
Telèfon: 963912084 Fax: 963912084
Correu electrònic: info@lambdavalencia.org
- FEDERACIÓN MARANATHA DE ASOCIACIONES GITANAS
C/ Sant Donís, 8
46003 València
Telèfon: 963923734 Fax: 963911425

Correu electrònic: fed_maranatha@yahoo.es

- FAGA. FEDERACIÓN AUTONÓMICA DE ASOCIACIONES GITANAS DE LA COMUNIDAD VALENCIANA
C/ Sant Donís, 8
46003 València
Telèfon: 963923734 Fax: 963911425
Correu electrònic: faga_valencia@yahoo.es
- SIERVAS DE MARÍA AL SERVICIO DE LOS ENFERMOS
C/ Sant Donís, 6
46003 València

5.4. Associacions de Veïns

- ASOCIACIÓN DE VECINOS Y COMERCIANTES AMICS DEL BARRI DEL CARME
C/ De Dalt, 51
46003 València
Correu electrònic: amicsdelcarme@telefonica.net
- ASOCIACIÓN DE VECINOS BARRIO DEL CARMEN
C/ Portal de Valldigna, 5
46003 València
Telèfon: 963911534
- FAVYC. FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES DE VECINOS Y CIUDADANOS
C/ Portal de Valldigna, 5
46003 València
Telèfon: 963911534
- ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DEL AFECTATS PEL RIVA AL BARRI DEL CARME
Plaça de l'Àngel,

5.5. Esports

- POLIESPORTIU "EL CARME"
C/ Doctor Chiarri

5.6. Parcs i jardins

- CASA-MUSEU DELS BENLLIURE.
C/ Blanqueries, 23
- PATI DE LA BENEFICIÈNCIA.
C/ Corona, 36
- PATI DEL PALAU DE FORCALLÓ.
C/ Museu, 3
- CLAUSTRE DEL MUSEU DEL CARME.

C/ Museu, 2

- ALAMEDITAS DE SERRANOS.
Marge dreta del Riu Túria, entre els ponts de Sant Josep i Trinitat.

5.7. Altres

- OFICINA DE REHABILITACIÓN DEL CENTRO HISTÓRICO
C/ Palma, 5
46003 València
Telèfon: 963865550 Fax: 963865569

6. EL CENTRE MUNICIPAL DE SERVEIS SOCIALS DE CIUTAT VELLA:

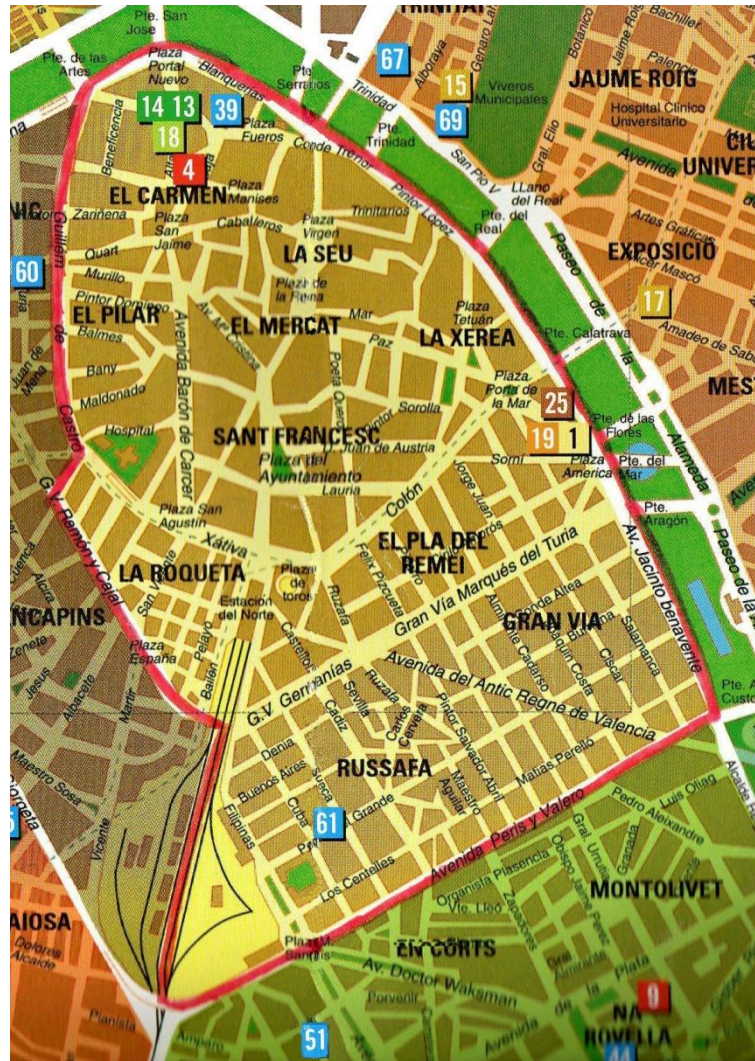
El Centre Municipal de Serveis Socials de Ciutat Vella és un dels onze Centres Municipals de Serveis Socials que hi ha a la Ciutat de València. Aquest centre comprèn una població de 74.577 persones, un 9,15% respecte a la població total albergada pels diferents CMSS de la Ciutat de València. Es tracta d'una població molt sensiblement superior tant a la mitjana com a la mediana, només tres punts percentuals per baix del CMSS amb més població (Salvador Allende) i quasi sis per damunt del que en comprèn menys (Natzaret).

Tanmateix, el nombre d'usuaris que utilitzen aquest centre municipal respecte del total poblacional que a aquest li correspon (6,97%) és inferior a la mitjana de la Ciutat de València, que es troba per damunt dels 9 punts percentuals. Només queden per davall del CMSS de Ciutat Vella en quant a nombre d'usuaris els centres de Trafalgar i de Natzaret. Igualment el nombre d'atencions realitzades al CMSS Ciutat Vella (1,5%) és inferior per a aquest centre que per a la mitjana de la Ciutat de València, sent aquest centre el que menys proporció de població atén respecte a la població total corresponent, prou per davall de la mitjana d'atencions del conjunt de la Ciutat de València, que es situa prop del 2,5% (2,48%).

La població corresponent a l'àmbit d'actuació del CMSS de Ciutat Vella correspon a tots els barris situats al districte amb el mateix nom, açò és La Seu, La Xerea, El Carme, El Pilar, El Mercat i Sant Francesc, a més dels barris de Russafa, El Pla del Remei i La Gran Via, que formen el districte de L'Eixample, així com el barri de La Roqueta, corresponent al districte d'Extramurs, destacant la gran quantitat d'expedients que provenen del districte de Russafa, constituint quasi el 40% dels expedients amb els que ha treballat el Servei d'Informació del centre. Seguint a Russafa, el següent barri més populós

al centre és el Barri del Carme, amb un 15% dels expedientats procedents del mateix. Respecte al conjunt d'expedients als 11 centres municipals de serveis socials de la Ciutat de València aquest centre és el segon per la cua amb menys d'un 7% dels expedients i només per davant del CMSS Natzaret.

Delimitació de l'àrea d'actuació del CMSS Ciutat Vella:

Font: Plànol de Situació d'Equipaments de l'Àrea de Benestar Social i Solidaritat.
Ajuntament de València, Regidoria de Benestar Social i Solidaritat

L'Equip d'Investigació Sociològica (EDIS) realitzà l'any 2004 un estudi sobre els recursos existents i les necessitats socials a la Ciutat de València³, una anàlisi aplicada a la distribució territorial dels CMSS de la ciutat, distribució que avui continua vigent. Aquest

³ EDIS (2004): Recursos y necesidades sociales en la ciudad de Valencia. Análisis aplicado a la distribución territorial de los Centros Municipales de Servicios Sociales, Regidoria de Benestar Social i Integració, Ajuntament de València.

estudi inclou una valoració sobre els nivells de funcionalitat, d'eficiència i d'adequació d'aquests centres de la qual el CMSS Ciutat Vella no ix en absolut beneficiat. Segons aquest estudi, el nivell de funcionalitat del centre és dolent i els nivells de suficiència i d'adequació són valorats amb un *regular*, de la mateixa manera que l'estat de conservació del centre. A més a més, es considera que el centre està ubicat en una posició “molt allunyada” respecte del centre de la zona.

Del total d'usuaris del CMSS Ciutat Vella, més de la meitat provenen de l'interior del territori espanyol.

Taula 12. Usuaris/àries del centre segons sexe i continent de nacionalitat, 2009.

	Homes		Dones		No consta		Total	
Espanya	330	57,49%	567	61,36%		0%	897	57,95%
Resta UE (25)	6	1,05%	11	1,19%		0%	17	1,10%
Resta Europa	9	1,57%	21	2,27%		0%	30	1,94%
Àfrica	35	6,10%	31	3,35%		0%	66	4,26%
EE.UU. i Canadà		0%		0%		0%	0	0%
Resta Amèrica	60	10,45%	135	14,61%		0%	195	12,60%
Àsia	1	0,17%	1	0,11%		0%	2	0,13%
Oceania		0%		0%		0%	0	0%
Apàtrides		0%		0%		0%	0	0%
No Consta	133	23,17%	158	17,10%	50	100%	341	22,03%
Total	574	100%	924	100%	50	100%	1548	100%

Font: Memòria d'Informació SIUSS 2009, CMSS Ciutat Vella.

Del 20% d'usuaris que es declaren estrangers, més de la meitat provenen d'Amèrica Central o d'Amèrica del Sud (Resta d'Amèrica). De tota manera, cal remarcar la dificultat per establir conclusions al respecte donat l'altíssim percentatge que assoleix la categoria “no consta” amb un 22,03%, sent les dones les que opten per aquesta opció en major mesura. Es pot observar, però, que són les dones les majors usuàries d'aquest centre, representant aquestes el 61'68% front al 38,32% dels usuaris. Aquest fet es reproduïx en totes les nacionalitats excepte entre els africans, entre els que el 53% dels atesos són homes, i els asiàtics, que són atesos en la mateixa mesura (50%)⁴.

⁴ Cal tenir en compte el xicotet nombre d'usuaris a l'hora de treure conclusions.

Les principals intervencions que realitzà el centre en 2009 a l'àmbit territorial del CMSS Ciutat Vella es recullen en la següent taula, mostrant quines demandes són les que, en aquest any, han preocupat més als habitants d'aquest àmbit.

Taula 13. Intervencions segons tipus de valoració, 2009.

		Intervencions	
Situació de necessitat relacionada amb una adequada informació sobre l'accés als recursos	Informació sobre les prestacions dels serveis socials	1360	72,69%
	Informació sobre altres recursos de protecció social	86	4,60%
	Informació sobre recursos de participació social	1	0,05%
Situació de necessitat relacionada amb la falta de mitjans per a la subsistència	Carència de mitjans propis per a cobrir necessitats bàsiques	160	8,55%
	Situacions de necessitat provocades per emergències socials	6	0,32%
Situació de necessitat relacionada amb una adequada integració social	Dificultats per a la inserció laboral	114	6,09%
	Dificultats d'inserció escolar	0	0,00%
	Dificultats d'inserció social	21	1,12%
Situació de necessitat relacionada amb una adequada convivència personal i familiar	Desajustaments convivencials	52	2,78%
	Abandonament de la llar	1	0,05%
	Maltractaments	46	2,46%
	Limitació d'autonomia personal	19	1,02%
	Soledat / aïllament	5	0,27%
Total		1871	100%

Font: Memòria d'Informació SIUSS 2009, CMSS Ciutat Vella.

A l'anterior taula es pot observar que hi dominen clarament les intervencions per situacions de necessitat relacionades amb la informació sobre l'accés als recursos (77,34%), especialment per a la informació sobre prestacions dels serveis socials, és a dir, un 72,7% de les intervencions realitzades pel CMSS Ciutat Vella van destinades a informar als usuaris sobre les diferents prestacions socials existents.⁵ Aquesta categoria ha augmentat set punts percentuals respecte a l'any anterior, açò és, més gent acudeix al centre a informar-se sobre qualsevol recurs o programa.

En segon lloc, amb un 8,87% de la població usuària del centre, estan aquells que hi acudeixen per falta de mitjans de subsistència, especialment per cobrir necessitats bàsiques. Aquesta categoria ha disminuït més de quatre punts percentuals respecte a l'any anterior. L'accés al CMSS Ciutat Vella per cobrir necessitats relatives amb la integració social també ha disminuït respecte a l'any anterior (en 4'5 punts percentuals). Per últim, el

⁵ Cal tenir en compte que aquest servei d'informació és, moltes vegades, la manera d'entrada al centre i, per tant, persones enregistrades (o interessades particularment) en algun altre servei, passen primer per aquest servei d'informació, raó per la qual el percentatge del mateix és tan elevada.

nombre d'usuaris que acudeixen al centre a causa de necessitats relacionades amb la convivència personal i familiar, ha augmentat sensiblement.

Però a banda de les xicotetes variacions, l'ordre d'importància (numèrica) de les atencions continua sent el mateix que a l'exercici 2008.

A l'entrevista amb la directora del CMSS Ciutat Vella, realitzada el 29 d'Abril de 2010, aquesta ens explica, en primer lloc, les zones de centres municipals de serveis socials que hi ha a València i ens delimita la que ens ocupa, l'àrea del CMSS Ciutat Vella que, com ja sabem inclou també el districte de l'Eixample així com el barri de la Roqueta. També ens fa una aproximació de la població usuària del centre: *“unos setenta mil”*, fent una xicoteta comparació amb els CMSS que més població alberguen i els que menys: *“dependiendo de las zonas de Valencia pues los hay de más o menos poblados, claro está, pues tienes la zona de Natzaret que puede tener treinta o cuarenta mil, tienes la zona luego de Salvador Allende que puede tener hasta cien mil”*; i una xicoteta distinció del tipus de problemàtiques principals que arriben al centre segons on aquest estiga ubicat o segons del barri que s'acudeix, destacant els casos del menor en la zona de Malvarrossa o més casos de majors en la zona d'Olivereta. Dins de la zona de Ciutat Vella, afirma que hi ha més casos del menor i d'immigració en Russafa, tot i que afirma que actualment casos d'immigració hi ha en totes les zones.

Ens explica breument la composició de la plantilla dels centres: *“los centros municipales [...] tienen una plantilla de unas catorce, quince personas [...], desde las ordenanzas, técnicos auxiliares, dirección, psicólogo...”*, i el paper d'alguns d'ells, així com dels programes dels que el centre disposa i una breu explicació de cada un (el servei d'informació, serveis domiciliaris, Taules de Solidaritat, PER, programes del major, del menor, de dependència...), així com les diferents maneres en les que pot produir-se l'entrada al centre social, que pot produir-se des de que la persona vaja al servei d'informació del centre a demanar cita o algú que demane cita per telèfon, registres d'entrada de l'Ajuntament, fins casos de denúncies des d'hospitals o veïns. Respecte als programes dels que disposa el centre, la directora posa l'èmfasi en les Taules de Solidaritat, amb les que més endavant ens esplaiarem quan parlem de les relacions del Centre amb altres entitats.

A grans trets, l'entrevistada parla de dues zones diferenciades: el Carme, per una banda, referint-se a la part més nord del districte de Ciutat Vella, que inclouria aproximadament els barris del Carme, el Pilar i el Mercat i, per una altra banda, el barri de

Russafa. La directora del centre sí afirma que hi existeixen diferències en el tipus de demandes i en la població que hi acudeix des del Carme i des de Russafa, sent la població del Carme una població que destaca per la gran proporció de gent major (vella), així com per una destacable proporció de joves constatant una absència (o poca presència) de famílies amb fills residents a aquesta zona. La zona de Russafa, en canvi, destaca pel seu major nombre d'immigrants, sector poblacional que pateix principalment les problemàtiques d'hacinament a les vivendes, alhora que s'incrementen els casos d'atenció al menor. També hi comenta què, tot i que les ajudes de dependència són *independents* del nivell de renda, hi ha més casos de dependència al Carme que a Russafa donada la major proporció de persones majors. Tanmateix, remarca que és indiferent per a la gestió del centre (per tramitar les sol·licituds) de quina zona o de quin barri provenen els usuaris.

També es comenta breument que al Carme hi ha més associacionisme de tot tipus que a Russafa, però l'entrevistada comenta la importància de l'associació veïnal a Russafa, i destaca que la col·laboració de les associacions de veïns amb el Centre no van més enllà de la cessió esporàdica d'algun local per a la realització d'alguna activitat concreta.

Respecte a l'accessibilitat tant al barri des de la resta de la ciutat, com al Centre des de la zona d'actuació del mateix, l'entrevistada fa una bona valoració de l'accessibilitat i de les comunicacions. En primer lloc, respecte a l'accessibilitat al barri afirma que el Barri del Carme és una de les zones més accessibles i millor comunicades de la ciutat amb transport públic, citant la dificultat d'accés i aparcament amb transport privat al mateix. Respecte a l'accés al centre reconeix què, si bé és cert que els que venen d'un barri alié al districte de Ciutat Vella ho tenen més difícil per accedir-hi donada la major distància que hi ha, ho justifica exemplificant la major distància i major dificultat d'accés que pateixen altres zones de CMSS més grans i amb menor disponibilitat de transport públic que El Carme. Comenta, però, la major dificultat per accedir amb transport privat i, especialment per estacionar-hi. Per la seua banda, solen agrupar la realització de visites domiciliàries a les parts més allunyades del Centre de manera que els permeta realitzar diverses visites a una mateixa zona en un mateix recorregut..

En quant a la visió del barri en el seu conjunt, la nostra informant ens comenta que aquest ha millorat molt als darrers anys, però que encara li queda molt per fer. Destaca com a aspectes positius la situació del barri al centre de la ciutat fent-lo molt accessible i situant-lo "a prop de tot". Els inconvenients que l'entrevistada troba que hi romanen són principalment la manca d'aparcament i l'intens tràfic a la zona, la falta d'adaptació de les

instal·lacions públiques (voreres) i privades (fins i tot edificis d'habitatges rehabilitats sense ascensor) a les necessitats de les persones amb mobilitat reduïda, així com la inexistència de supermercats i la carència de zones verdes i la impossibilitat de fer-les degut a l'elevat preu del sòl en aquesta zona.

Al parlar de l'adaptació de les infraestructures surt el tema de les rehabilitacions realitzades a les vivendes antigues del Barri del Carme. La nostra informant pensa que, malgrat les vivendes ja rehabilitades, continua havent-ne moltes que precisen d'una rehabilitació i que encara no s'han rehabilitat o d'altres que, havent-se rehabilitat no gaudeixen d'algunes instal·lacions com ascensors, per falta d'espai o per l'antiguitat de l'edifici, que impedeixen que la gent més major o privada d'una completa mobilitat pugui seguir habitant el barri en bones condicions. A més, les vivendes que es rehabiliten, així com les de nova construcció, es venen a preus més elevats, i als arrendadors ja no els interessa moltes vegades mantenir els lloguers de renda antiga i prefereixen canviar d'arrendatari.

Respecte a les entitats que més relació tenen o que més col·laboren amb el Centre, aquestes són, sense dubte, les Taules de Solidaritat, organismes que treballen, teòricament, amb projectes innovadors i preventius a favor de la comunitat i que tenen com a principal finalitat atendre a les persones i als col·lectius més vulnerables o a aquells que, donada la seua precària situació econòmica o laboral, o per l'absència de xarxes de recolzament sociofamiliars, poden trobar-se en perill de situacions futures de marginació. L'entrevistada es refereix a aquestes Taules de Solidaritat durant tota la conversa i cita i explica algunes de les més rellevants o de les que més col·laboren amb el Centre, com Ajuso, un grup d'advocats que presten els seus serveis a *gent sense recursos*, Misión Evangélica, que s'encarreguen d'ajudar a persones majors en les seues necessitats, o Amaltea, una associació que treballa amb joves oferint classes de repas escolar per a xiquets que provenen de famílies *sense recursos*, entre altres.

Finalment, la directora ens ofereix la seua visió respecte al barri i la seua evolució. En la seua opinió, el Carme s'ha convertit en una zona cara per a viure, fet que obliga a molts habitants d'aquest barri a anar-se'n a altres zones de la ciutat més barates o més adaptades a les seues necessitats⁶. Per contra, el perfil poblacional dels nous habitants del barri és el de persones i, sobre tot parelles, joves i sense fills amb un poder adquisitiu

⁶ Ens referim a persones majors amb reduïda mobilitat a causa de l'edat que no poden permetre's l'increment del lloguer en un edifici rehabilitat però manc de, per exemple, un ascensor.

mitjà-alt, un perfil poblacional que, a ulls de la directora no és el perfil d'usuaris d'un Centre Municipal de Serveis Social.

7. OBSERVACIONS DES DE L'“ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I COMERCIANTS AMICS DEL CARME”:

Amb l'objectiu d'ampliar i complementar la informació sobre el Barri del Carme es realitza el dilluns 17 de maig una entrevista amb la secretària de l'Associació de Veïns i Comerciants Amics del Carme.

En primer lloc, l'entrevistada ens explica que al barri, abans de l'Associació de Veïns i Comerciants Amics del Carme hi havia una altra associació què *“va lluitar molt quan el primer pla RIVA i tal, però en un moment donat quedà inoperativa”* i, amb veïns del Carme, alguns pertanyents a l'antiga associació i nous veïns que anaven arribant a aquest barri, es constitueix en maig de l'any 2000 una nova associació, l'actual, que sorgeix en un primer moment, amb l'objectiu fonamental de pal·liar la contaminació acústica que pateix el barri. És un fet curiós què, al contrari que en la majoria d'Associacions de Veïns, per a les que el tema urbanístic és una qüestió clau, la nostra entrevistada ens explica que, tot i que un altre dels objectius de l'associació són els problemes urbanístics de la zona, aquest no és un objectiu principal d'aquesta per la tendència a la desconfiança en el moviment veïnal clàssic respecte al tema urbanístic, pel que els afectats per aquesta qüestió tendeixen a constituir-se en associacions d'afectats amb les quals l'associació Amics del Carme col·labora de manera continuada. Ells, des de l'Associació Amics del Carme sí que col·laboren estretament amb aquestes associacions d'afectats, però només per a pal·liar problemes concrets. Açò pot ser degut a que aquesta associació està principalment constituïda per veïns nouvinguts al barri que no han patit cap problema d'expropiació.

A arrel d'açò es pregunta a l'entrevistada pel grau de participació ciutadana de la gent del barri amb l'associació, i la resposta hi és clara i concisa. Amb paraules de la pròpia informant, *com en tot, quan n'hi ha un problema greu pots comptar amb la gent, però en el dia a dia no, en el dia a dia en som quatre*, és a dir, la gent només mostra el seu suport quan el problema els afecta directament, però no per a accions duradores en el temps.

En quant a la col·laboració o el treball conjunt amb altres associacions, amb les que l'Associació Amics del Carme més ha treballat és amb la resta d'Associacions de Veïns del districte de Ciutat Vella, especialment amb la de Palleter, al barri de Velluters, que és, a ulls de la nostra entrevistada, la que més activa és a aquest districte. També ens comenta que des de fa uns mesos estan treballant amb alguns col·lectius de joves⁷ així com amb algunes Assocacions de Pares i Mares d'Alumnes⁸ per tractar de fer una Setmana Cultural amb la idea principal de fer un poquet de vida de barri.

Entre les necessitats socials més urgents al barri, l'entrevistada torna a destacar en primer lloc el problema del soroll i de la contaminació acústica, pel problema de salut que açò suposa i ens parla de què l'especialització del comerç al barri en només un tipus d'activitat o, com ella mateix ho expressa a l'entrevista, el *parc temàtic de copes de la ciutat* en el que el Barri del Carme s'ha convertit suposa, a banda del tema de la contaminació acústica, un problema d'acumulació de gent a les nits i de botellot, cosa que provoca que els veïns troben brut i malolent el seu barri el següent matí, és a dir, que el tema de la neteja passa, degut a aquest monocultiu de barri de copes, a ser un problema important, ja no perquè no és neteja, que sí que es fa, però passa desapercebut; es neteja, però torna a embrutar-se tant de pressa que aquesta feina no arriba a notar-se. Un altre problema del que la informant parla és el problema del trànsit i de l'aparcament al barri que, al seu parer, podria pal·liar-se restringint l'accés dels vehicles privats al centre històric i fomentant el transport públic.

Respecte a la qüestió de l'habitatge, l'entrevistada opina que seris suficient acabar amb els plans urbanístics que s'han començat. Ella no creu que calga planificar res més, ja que per a ella els projectes sobre paper ja estan i són bons, el que cal és dur-los a terme, acabar-los i diu que els plans fallits són, en major mesura, en els que havia de participar la iniciativa pública.

En quant a l'adaptació de les infraestructures del Barri i l'adaptació de les seues dotacions per a persones amb mobilitat reduïda és, en termes generals, relativament bona, tot i que adaptació per a persones discapacitades en caldria més, però els obstacles venen donats en major mesura per les terrasses dels bars que hi són instal·lades a les voreres que per la falta d'infraestructures que puga tenir el barri. També destaca la informant que calen més infraestructures per a xiquets xicotets, ja què, tot i tenir el riu ben a prop i per

⁷ No especifica quines. Queda pendent, si de cas, de preguntar-ho.

⁸ L'AMPA de l'Institut del Barri del Carme i l'AMPA del Col·legi Santa Teresa.

tant una gran zona verda a la que estar-hi, hi manquen parcs i places adequades per a aquests infants, perquè, segons l'entrevistada, *les poques places que n'hi ha també estan col·lonitzades per gent marginal*⁹, cosa que provoca que la gent del barri desconfie de dur als seus fills a dits parcs o places. Per una altra banda, la informant comenta que la infraestructura cultural al barri és, per la seua part, molt gran.

L'opinió de la nostra informant respecte a l'evolució del barri és ambigua. Per una banda, ella és *de les noves*, és a dir, no és una habitant del Carme *de tota la vida*, per tant veu l'evolució del barri de manera relativament positiva, perquè així la població s'ha anat renovant, tot i que destaca que la gent més major del barri, el que ella cita com *la gent de tota la vida* s'ha vist en gran mesura *expulsada pels plans urbanístics* i, com ella mateixa diu, *això és una ferida que la gent de tota la vida del barri té*. Al seu parer, els plans urbanístics no han sigut excessivament especulatius al Barri del Carme, en el sentit de que no s'han construït vivendes d'alt standing, el problema radica en el no real·lotjament dels veïns expropiats al mateix barri, com per exemple en el cas de les expropiacions que es feren per ampliar l'IVAM, així com el Pla de la Muralla.

Quan li preguntem pels canvis pendants al Barri del Carme torna a insistir en el que estem parlant tota l'estona: el que cal és acabar amb el que s'ha començat i fer complir les normatives ja existents, deixant ben clar que els dos temes bàsics de reivindicació actual per part de l'Associació són la contaminació acústica i l'elevat trànsit que el barri pateix.

En quant a la reivindicació del tractament del Carme com a zona ZAS¹⁰ proposen, des de l'Associació de Veïns i Comerciants Amics del Carme, una sèrie de mesures entre les que es troben el retall dels horaris dels locals de copes i menjars per endur, l'ampliació de la moratòria per a l'obertura de nous locals a aquesta zona, una major vigilància per controlar tant el botellot com els horaris de tancament dels locals, la tramitació i el seguiment de les denúncies que se'ls posen a aquests locals i revolació dels locals que n'hi acumulen moltes, reducció de l'ocupació de la via pública per terrasses, la definició d'un portocol d'actuació immediata contra el soroll, la neteja intensiva de la zona afectada i una avaluació trimestral de l'aplicació de les mesures anteriors.

En quant al problema del trànsit, des de l'Associació de Veïns es proposa l'establiment d'una targeta de resident per als residents i comerciants del barri, amb la qual s'aconseguirà més aparcament per als veïns i els comerciants, així com més espais per als

⁹ Tampoc n'especifica quines. Pot ser la Plaça de Vicente Iborra.

¹⁰ Zona(es) Acústicament Saturada(es).

vianants, més confort al barri i menys congestió de tràfic al centre de la ciutat. Tanmateix, regulant l'entrada de vehicles privats al barri hi haurà menys fums i sorolls, menys indisciplina amb el trànsit i els aparcaments, permetent-se, però, l'ús de les zones d'estacionament restringit per a càrrega i descàrrega durant certes hores al dia. Per prescindir del transport privat al centre caldria també fomentar per part de l'administració pública l'ús de la bicicleta o del transport públic. Una bona manera d'incentivar ambdós coses alhora seria la implantació d'un sistema de bicing, ja prou comú a ciutats com Barcelona. Es tracta d'un transport públic urbà amb bicicleta.

Finalment, en la visió general del barri que té la nostra entrevistada, aquesta torna a destacar els principals problemes de trànsit i de soroll, i explica que des de l'associació es feu temps enrere una proposta d'adaptació dels baixos desocupats per a comerços de barri.

8. CONCLUSIONS:

1. Respecte a les dades de població:

L'evolució de la població al Barri del Carme als últims 30 anys, contràriament al que ocorre amb la població de la Ciutat de València, què augmenta quasi més d'un 5%, ha sigut negativa, disminuint aquesta en quasi un 30%. Tot i que als últims anys la població d'aquest barri ha augmentat sensiblement, el saldo poblacional continua sent negatiu.

Al Barri del Carme, de la mateixa manera que a Ciutat Vella, hi ha una major proporció de població major de 65 anys d'ambdós sexes respecte al conjunt poblacional de la Ciutat de València, especialment entre el grup de dones, cosa que ocorre a les tres delimitacions estudiades. També hi ha una menor proporció de joves menors de 15 anys, que es veu sensiblement contrarrestada per una major proporció d'habitants en edat de treballar, especialment homes, cosa que col·labora al manteniment d'una edat mitjana poc per damunt de la de la Ciutat i sensiblement per baix de la del conjunt del Casc Antic de la ciutat. El mateix podem dir de l'índex de dependència, que és al Barri del Carme major que a València, però no tan elevat com a Ciutat Vella, sent aquest sempre major per a les dones a les tres zones, agreujant-se la diferència entre sexes al Barri del Carme.

En quant a la immigració, si bé és cert que la proporció d'immigrants al Barri del Carme és també elevada, ho és menys que la de la mitjana de la ciutat. És en aquest barri on més proporció d'habitants autòctons hi viu (tant de provinent de València i de la resta de l'Horta, com de tota la Comunitat). Hi ha, però, menys habitants provinents de la resta

de l'Estat i una proporció inferior (tot i que prou similar) d'immigrants estrangers. Cal destacar la major proporció d'homes entre la immigració concentrada a aquest barri, probablement donat per la major proporció d'immigrants africans.

Potser també es podria caracteritzar a part de la població immigrant d'aquest barri com una població millor posicionada social i econòmicament, donada la gran proporció d'immigrants provinents de la Unió Europea, molt més elevada al Barri del Carme i a Ciutat Vella que al conjunt de la Ciutat, congregant-se al Barri del Carme una major proporció de dones immigrants provinents d'aquests països, en detriment de la proporció d'immigrants provinents d'Amèrica del Sud i de la població asiàtica.

En quant a la composició de les vivendes al Barri del Carme, i en relació a la menor migració per motius econòmics que es desprén de les dades de l'estudi així com a l'elevat proporció de persones majors de 65 anys, l'anàlisi dels fulls familiars ens treu a la llum un major nombre de vivendes habitades per una o dos persones en detriment d'en les que hi viuen tres o més habitants.

Amb tot açò, juntament amb el procés de substitució poblacional que està donant-se a aquest barri, un procés de gentrificació que obliga a persones majors amb problemes de mobilitat i de renda mitjana o mitjana-baixa, mentre comencen a arribar-hi nous habitants, generalment parelles joves sense fills, amb un nivell de renda mitjà-alt. Així, podem concloure, si més no, que el Barri del Carme s'està convertint (si no ho és ja) en un barri car per a viure.

2. Respecte al diagnòstic de les necessitats i problemes socials:

El Barri del Carme és un barri ric en associacionisme cultural, ja que a l'estar al centre de la ciutat, moltes seus de diverses associacions s'agrupen allí.

Existeix una gran proporció de vivendes velles. Més d'un quart de les vivendes del Barri del Carme es construïren entre 1900 i 1920 i quasi un altre quart entre els anys 60 i els 70. En total, poc més d'un 70% de les vivendes d'aquest barri han sigut edificades abans de l'any 1970. Açò, juntament amb una insuficient (i de vegades inexistent) rehabilitació de les vivendes, siga per impossibilitat d'adequació de les mateixes donada la seua antiguitat, siga per falta de recursos per a una adequada rehabilitació, i afegint-hi el desinterés de molts arrendataris per mantenir els lloguers de renda antiga, provoquen l'eixida del barri de molta gent major i/o amb mobilitat reduïda i l'ocupació d'aquestes

vivendes pels nouvinguts al barri, una població que tendeix a ser més jove, sovint sense fills, amb un nivell econòmic més elevat. Continua havent-hi moltes vivendes per rehabilitar.

Tanmateix, i curiosament, des de l'Associació de Veïns no tracten el tema urbanístic com un tema prioritari, donant major importància a la lluita contra el soroll provocat pel fet de que el Barri del Carme s'haja convertit en un barri de copes, així com l'intens trànsit i la manca de llocs d'aparcament al barri. Com hem comentat anteriorment, açò pot ser en part degut a que aquests veïns són nouvinguts, que no han patit els problemes d'expropiació o els problemes relacionats amb la vivenda abans esmentats.

El barri té també, tot i llinda amb el riu i els seus habitants poden beneficiar-se d'aquesta gran zona verda, una carència de parcs i d'espais per a xiquets al seu interior, manca de grans supermercats i d'adaptació de moltes voreres (o l'ocupació d'aquestes per les terrasses de bar) que impedeixen el pas de persones amb mobilitat reduïda o de carrets de bebé.

3. Respecte a les intervencions dels serveis socials:

El Centre Municipal de Serveis Socials de Ciutat Vella, tot i comprendre una població similar a la mitjana, atén a una proporció de població molt inferior. Pot ser, si més no, perquè la nova població del barri, aquests *nouvinguts*, no són la típica població que acudeix als centres de serveis socials, fent generalment aquests una tasca d'ajuda als necessitats que de prevenció per evitar aquestes necessitats socials.

Deixant a banda el servei d'informació del centre, la gent acudeix en major mesura per qüestions relacionades amb la mancança de mitjans de subsistència, seguits dels que cerquen una adequada integració social. Açò ens torna a treure a la vista la pressumpció per part de la població en general (i de vegades també per part dels treballadors dels centres) de que els CMSS van destinats a persones necessitades, deixant de banda la funció preventiva que aquests tenen, estant realment destinats a la població en general.

És, de tota manera, molt difícil afitar les intervencions socials que es realitzen al barri objecte d'estudi donat que la zona d'actuació del Centre és major i, a més, en el nostre cas, són els habitants del barri de Russafa el que en major mesura utilitzen els

recursos del Centre (un 40% dels atesos són d'aquest barri) i des del Centre no es fa cap distinció al respecte.

4. Respecte a les actuacions urbanístiques:

Com ja s'ha esmentat, les vivendes al Carme es caracteritzen per ser vivendes molt antigues; més del 70% d'elles fóren construïdes fa més de 50 anys. Tot i que al Barri del Carme hi ha hagut diferents plans de rehabilitació de les vivendes, tant des de l'Associació de Veïns com des del punt de vista de la directora del CMSS Ciutat Vella, tot i que moltes vivendes s'han rehabilitat, de vegades no ho han fet de manera suficient, i encara queden moltes vivendes per rehabilitar.

5. Respecte a la pluralitat de discursos i la seua ocasional contradicció:

Mentre la directora del CMSS Ciutat Vella considera que el centre està ben adequat i adaptat i, sobre tot, amb una molt bona accessibilitat, l'estudi EDIS valora malament la funcionalitat del centre i *regular* el seu estat de conservació, així com els nivells de suficiència i adequació, considerant a més que el CMSS està "molt allunyat" respecte del centre de la zona.

Tanmateix, mentre la directora del CMSS ens parla d'una escassetat de recursos per a infants (zones verdes i escoles principalment) la secretària de l'AAVV Amics del Carme posa l'accent en l'existència de suficients escoles i instituts tant públics com concertats, així com la falta d'espais per a xiquets, però no de zones verdes, com diu la directora del centre, al comptar amb que el barri objecte d'estudi limita amb el riu, una gran zona verda de la que els habitants del Carme poden gaudir.

9. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES:

- **BALANZÁ PÉREZ, Manuela:** *Morfología del Barrio del Carmen (Valencia)*, Seminario de Geografía, Facultad de Filosofía y Letras, Valencia.
- **BOIRA MAIQUES, Josep Vicent (1992):** *La ciudad de Valencia y su imagen pública*, Departament de Geografia, Universitat de València.
- **BURREIL DE ORUETA, Eugenio L. (2000):** *Claves de la rehabilitación urbana. El caso del centro histórico de Valencia*, Departament de Geografia, Universitat de València
- **ORTIZ HERRADA, Mercedes:** *El centro histórico de valencia: un modelo de intervención patrimonial*.
- **ROGER FERNÁNDEZ, Gerardo:** *Propuesta de medidas urgentes para la ejecución integral de áreas urbanas de rehabilitación prioritaria en el centro histórico de Valencia*.
- Anuari Estadístic de la ciutat de València 2009, Ajuntament de València.
- EDIS (2004): *Recursos y necesidades sociales en la ciudad de Valencia. Análisis aplicado a la distribución territorial de los Centros Municipales de Servicios Sociales*, Regidoria de Benestar Social i Integració, Ajuntament de València.
- Memòria del servei d'Informació del Centre Municipal de Serveis Socials de Ciutat Vella, 2009, Regidoria de Benestar Social i Integració, Ajuntament de València.
- Levante: www.levante-emv.com
- Altres fonts:
 - Entrevista a la directora del Centre Municipal de Serveis Socials Ciutat Vella, el dia 29 d'Abril de 2010.
 - Entrevista a la secretària de l'Associació de Veïns i Comerciants Amics del Carme, el dia 17 de Maig de 2010.